Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

26. september 2024*

Apellatsioonkaebus – Institutsiooniline õigus – Euroopa Parlamendi liikmed – Liikmesriikide ametlik teade valituks osutunud parlamendiliikmete nimede kohta – Parlamendi pädevus – Puutumatuse kaitsmise taotlus – Aktid, mille peale ei saa esitada tühistamishagi

Kohtuasjas C-600/22 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 16. septembril 2022 esitatud apellatsioonkaebus,

Carles Puigdemont i Casamajó, elukoht Waterloo (Belgia),

Antoni Comín i Oliveres, elukoht Waterloo,

esindajad: *advocaten* P. Bekaert ja S. Bekaert ning *abogado* G. Boye,

apellandid,

teised menetlusosalised:

Euroopa Parlament, esindajad: N. Görlitz, T. Lukácsi ja J.-C. Puffer,

kostja esimeses kohtuastmes,

Hispaania Kuningriik, esindaja: A. Gavela Llopis,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot (ettekandja), S. Rodin ja L. S. Rossi,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

olles 11. aprilli 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Carles Puigdemont i Casamajó ja Antoni Comín i Oliveres paluvad oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 6. juuli 2022. aasta kohtuotsuse Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (T-388/19, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2022:421), millega see kohus jättis vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata nende hagi nõudega tühistada Euroopa Parlamendi presidendi 29. mai 2019. aasta juhis, millega keelduti neile osutamast uutele Euroopa Parlamendi liikmetele mõeldud vastuvõtu- ja abistamisteenust ning andmast ajutist akrediteeringut (edaspidi „29. mai 2019. aasta juhis“), samuti selle institutsiooni presidendi 27. juuni 2019. aasta kirjas (edaspidi „27. juuni 2019. aasta kiri“) sisaldunud keeldumine tunnustada nende Euroopa Parlamendi liikme staatust (edaspidi koos „vaidlusalused aktid“).

Õiguslik raamistik

Valimisakt

2 Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitleva akti (EÜT 1976, L 278, lk 5), mis on lisatud nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom (EÜT 1976, L 278, lk 1), mida on muudetud nõukogu 25. juuni ja 23. septembri 2002. aasta otsusega 2002/772/EÜ, Euratom (EÜT 2002, L 283, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 137; edaspidi „valimisakt“), artiklis 5 on sätestatud:

„1. Viieaastane tähtaeg, milleks […] [p]arlamendi liikmed on valitud, algab pärast iga valimist toimuva esimese istungjärgu avamisel.

[…]

2. Iga liikme volituste aeg algab ja lõpeb samal ajal kui lõikes 1 osutatud tähtaeg.“

3 Valimisakti artiklis 8 on ette nähtud:

„Kui käesoleva akti muudest sätetest ei tulene teisiti, reguleeritakse igas liikmesriigis valimismenetlust siseriiklike õigusnormidega.

Need siseriiklikud õigusnormid, milles võidakse vajaduse korral arvesse võtta liikmesriikide eripära, ei mõjuta üldiselt hääletussüsteemi võrdelisust.“

4 Selle akti artiklis 12 on sätestatud:

„[…] [P]arlament kontrollib […] parlamendi liikmete volitusi […] Sel eesmärgil võtab ta teadmiseks liikmesriikide poolt ametlikult teatatud tulemused ja lahendab käesoleva akti sätetest tuleneda võivad vaidlusküsimused, välja arvatud vaidlused, mis tulenevad aktis osutatud siseriiklikest normidest.“

5 Nimetatud akti artikkel 13 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Koht vabaneb, kui […] [p]arlamendi liikme volitused lõpevad tagasiastumise, surma või volituste äravõtmise tagajärjel.

2. Kui käesoleva akti muudest sätetest ei tulene teisiti, kehtestab iga liikmesriik sobiva menetluse artiklis [5] osutatud viieaastase ametiaja jooksul vabanevate kohtade täitmiseks ülejäänud tähtajaks.

3. Kui mõne liikmesriigi õiguse kohaselt nähakse sõnaselgelt ette mõnelt […] [p]arlamendi liikmelt volituste äravõtmine, lõpevad need volitused selle liikmesriigi õigusnormide kohaselt. Riigi pädevad võimuorganid teatavad sellest […] [p]arlamendile.“

Parlamendi kodukord

6 Parlamendi üheksanda koosseisu (2019–2024) suhtes kohaldatava kodukorra (edaspidi „kodukord“) artikkel 3 „Volituste kontrollimine“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. […] Parlamendi üldiste valimiste järel palub president liikmesriikide pädevatel asutustel teatada parlamendile viivitamata valitud liikmete nimed, et kõik liikmed saaksid parlamendis tööle asuda alates valimisjärgse esimese istungi avamisest.

Ühtlasi juhib president ametiasutuste tähelepanu […] [valimis]akti asjakohastele sätetele ja palub neil võtta vajalikud meetmed, et vältida ühitamatust […] [p]arlamendi liikme ametiga.

2. Parlamendiliige, kelle valimisest on parlamendile teatatud, esitab enne parlamendis ametisse asumist kirjaliku deklaratsiooni selle kohta, et tal ei ole ühtki […] [p]arlamendi liikme ametiga ühitamatut ametit […] [valimis]akti artikli 7 lõike 1 või 2 tähenduses. Deklaratsioon tuleb esitada pärast üldisi valimisi võimaluse korral hiljemalt kuus päeva enne parlamendi valimisjärgset avaistungit. Kuni parlamendiliikme volitusi ei ole kontrollitud või vaidluses ei ole veel otsust tehtud ja tingimusel, et parlamendiliige on eespool nimetatud deklaratsioonile alla kirjutanud, võtab ta täievoliliselt parlamendi istungitest ja selle organite koosolekutest osa.

Kui avalikkusele kättesaadavate allikate abil kontrollitud asjaolude alusel on kindlaks tehtud, et liikmel on […] [valimis]akti artikli 7 lõike 1 või 2 tähenduses […] [p]arlamendi liikme ametiga ühitamatu amet, loeb parlament presidendilt saadud teabe põhjal ametikoha vabaks.

3. Vastutava komisjoni raporti alusel kontrollib parlament viivitamata iga vastvalitud liikme volitusi ja teeb otsuse tema mandaadi kehtivuse kohta, samuti vaidluste kohta, mis võivad tekkida […] [valimis]akti sätete alusel, kuid mitte nende vaidluste kohta, mis kuuluvad nimetatud akti kohaselt üksnes selles aktis osutatud riigisiseste sätete kohaldamisalasse.

Vastutava komisjoni raport põhineb iga liikmesriigi ametlikul teatel lõplike valimistulemuste kohta, mis sisaldab valituks osutunud kandidaatide ja kõigi asendusliikmete nimesid koos nende järjestusega vastavalt hääletamistulemustele.

Parlamendiliikme mandaadi kehtivust ei kinnitata, kui parlamendiliige ei ole esitanud käesolevas artiklis ja kodukorra I lisas nõutud kirjalikke deklaratsioone.

[…]“.

7 Parlamendi kodukorra artiklis 5 „Eesõigused ja puutumatus“ on sätestatud:

„[…]

2. Oma volituste rakendamisel eesõiguste ja puutumatuse suhtes võtab parlament meetmeid enda kui demokraatliku seadusandliku kogu puutumatuse säilitamiseks ja oma liikmete sõltumatuse tagamiseks nende ülesannete täitmisel. Parlamentaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid parlamendi kui terviku ja selle liikmete sõltumatuse tagatis.

[…]“.

8 Parlamendi kodukorra artiklis 7 „Eesõiguste ja puutumatuse kaitse“ on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigi ametiasutus on väidetavalt rikkunud või kavatseb väidetavalt rikkuda parlamendiliikme või endise parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatust, võib artikli 9 lõike 1 kohaselt taotleda parlamendi otsust küsimuses, kas eesõigusi ja puutumatust on rikutud või tõenäoliselt rikutakse.

2. Eelkõige võib eesõiguste ja puutumatuse kaitse taotluse esitada juhul, kui leitakse, et tegemist oleks haldus- või muu piiranguga, mis takistaks parlamendi koosoleku toimumise kohta sõitva või sealt lahkuva parlamendiliikme vaba liikumist või tema poolt arvamuse avaldamist või hääle andmist oma kohustuste täitmisel, või kui asjaolud kuuluksid protokolli nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta) artikli 9 kohaldamisalasse.

3. Parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotlus jäetakse läbivaatamata, kui samadel asjaoludel on juba esitatud sellelt parlamendiliikmelt puutumatuse äravõtmise või selle kaitsmise taotlus, olenemata sellest, kas varasema taotluse kohta otsus tehti või mitte.

4. Parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotluse läbivaatamist ei jätkata, kui samadel asjaoludel on esitatud taotlus sellelt parlamendiliikmelt puutumatuse äravõtmiseks.

5. Juhul kui on tehtud otsus parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatust mitte kaitsta, võib parlamendiliige erandkorras taotleda otsuse uuesti läbivaatamist, esitades kooskõlas artikli 9 lõikega 1 uusi tõendeid. Otsuse uuesti läbivaatamise taotlus jäetakse läbi vaatamata kui otsuse peale on [ELTL] artikli 263 alusel esitatud hagi või kui president ei pea esitatud uusi tõendeid piisavaks, et uuesti läbivaatamine oleks põhjendatud.“

9 Parlamendi kodukorra artiklis 8 „[Parlamendi] [p]residendi kiireloomulised meetmed puutumatuse maksmapanemiseks“ on sätestatud järgmist:

„1. Kui parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse oletatava rikkumisena on parlamendiliige vahistatud või tema liikumisvabadust piiratud, võib [parlamendi] president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportööriga, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks. [Parlamendi] [p]resident teatab oma algatusest vastutavale komisjonile ja teavitab parlamenti.

2. Kui [parlamendi] president kasutab talle lõikega 1 antud volitusi, võtab vastutav komisjon presidendi algatuse oma järgmisel koosolekul teadmiseks. Kui vastutav komisjon peab seda vajalikuks, võib ta koostada parlamendile esitamiseks raporti.“

10 Parlamendi kodukorra artiklis 9 „Puutumatusega seotud menetlused“ on ette nähtud:

„1. Kui liikmesriigi pädev asutus on esitanud [parlamendi] presidendile parlamendiliikmelt puutumatuse äravõtmise taotluse või kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud [parlamendi] presidendile eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

2. Asjaomase parlamendiliikme või endise parlamendiliikme nõusolekul võib taotluse esitada teine parlamendiliige, kellel lubatakse asjaomast parlamendiliiget või endist parlamendiliiget esindada kõikides menetluse etappides.

Teist parlamendiliiget või endist parlamendiliiget esindav parlamendiliige ei osale vastutava komisjoni otsuse tegemisel.

3. Vastutav komisjon vaatab puutumatuse äravõtmise ning eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotlused läbi viivitamata, võttes seejuures arvesse nende suhtelist keerukust.

4. Vastutav komisjon teeb ettepaneku teha põhistatud otsus, milles soovitatakse puutumatuse äravõtmise taotlus või eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotlus rahuldada või jätta rahuldamata. Muudatusi teha ei saa. Ettepaneku tagasilükkamise korral loetakse vastuvõetuks sellele vastupidine otsus.

5. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et võtta seisukoht, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.

6. Parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi ja ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks.

Asjaomane parlamendiliige ei viibi kohal tema puutumatuse äravõtmise või kaitsmise taotlust käsitlevatel aruteludel, välja arvatud kuulamisel.

Komisjoni esimees kutsub parlamendiliikme selgitusi andma, teatades talle kuulamise toimumiskuupäeva ja kellaaja. Asjaomane parlamendiige võib loobuda õigusest anda kuulamisel selgitusi.

Kui asjaomane parlamendiliige ei ilmu kuulamisele, kuhu teda kutsuti, loetakse seda loobumiseks õigusest anda selgitusi, välja arvatud juhul, kui parlamendiliige on teatanud, et ei saa osutatud kuupäeval ja kellajal toimuval kuulamisel osaleda ja on esitanud asjakohased põhjendused. Komisjoni esimees otsustab, kas taotlus kuulamisel osalemisest vabastamiseks rahuldatakse esitatud põhjenduste alusel. Asjaomasel parlamendiliikmel ei ole lubatud otsust edasi kaevata.

Kui komisjoni esimees rahuldab parlamendiliikme taotluse tema kuulamisel osalemisest vabastamiseks, kutsub ta asjaomase parlamendiliikme kuulamisele uuel kuupäeval ja kellaajal. Kui asjaomane parlamendiliige ei ilmu ka teisele kuulamisele, jätkatakse menetlust parlamendiliiget ära kuulmata. Edasisi taotlusi vabastamiseks või selgituste andmiseks vastu ei võeta.

7. Kui puutumatuse äravõtmist või kaitsmist taotletakse mitmel alusel, võib iga aluse kohta teha eraldi otsuse. Erandjuhul võib vastutav komisjon teha oma raportis ettepaneku, et puutumatuse

äravõtmist või kaitsmist rakendataks ainult juurdlustoimingutele ja kuni lõpliku kohtuotsuse tegemiseni säiliks parlamendiliikme puutumatus kinnipidamise, eelvangistuse või muu meetme suhtes, mis takistaks tal mandaadiga seotud ülesannete täitmist.

8. Komisjon võib esitada põhjendatud arvamuse taotluse esitanud ametiasutuse pädevuse ja taotluse lubatavuse kohta, kuid ei võta mingil juhul seisukohta küsimuses, kas parlamendiliige on süüdi või mitte või kas arvamused või teod, milles parlamendiliiget süüdistatakse, põhjendavad tema vastutuselevõtmist, seda isegi siis, kui taotluse läbivaatamise käigus on juhtumi asjaolud komisjonile üksikasjalikult teatavaks saanud.

9. Vastutava komisjoni otsuse ettepanek pannakse selle esitamise päevale järgneva esimese istungi päevakorda. Ettepanekule ei saa esitada muudatusettepanekuid.

Arutelu piirdub puutumatuse äravõtmise või allesjätmise või eesõiguste või puutumatuse kaitsmise ettepanekutele poolt- ja vastuargumentide esitamisega.

Ilma et see piiraks artikli 173 kohaldamist, ei võta parlamendiliige, kelle eesõigusi või puutumatust arutatakse, arutelul sõna.

Raportis sisalduv(ad) otsuse ettepanek(ud) pannakse hääletusele esimesel arutelule järgneval hääletusel.

Kui parlament on küsimust arutanud, pannakse iga raportis sisalduv ettepanek eraldi hääletusele. Kui mõni ettepanek lükatakse tagasi, loetakse vastuvõetuks sellele vastupidine otsus.

10. [Parlamendi] [p]resident teatab parlamendi otsuse viivitamata asjaomasele parlamendiliikmele ja asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele ning taotleb, et teda teavitataks edasisest menetluse käigust ja selle tulemusel tehtud kohtuotsustest. Pärast teabe saamist edastab [parlamendi] president selle parlamendile viisil, mida ta peab kõige sobivamaks, vajaduse korral pärast nõupidamist vastutava komisjoniga.

11. Vastutav komisjon käsitleb nimetatud küsimusi ja kõiki saadud dokumente ülima konfidentsiaalsusega. Vastutav komisjon vaatab puutumatusega seotud menetlusi käsitlevad taotlused läbi alati kinnisel koosolekul.

12. Parlament vaatab läbi üksnes need parlamendiliikme puutumatuse äravõtmise taotlused, mille on talle esitanud liikmesriigi õigusasutused või alaline esindus.

13. Vastutav komisjon määrab kindlaks käesoleva artikli kohaldamise põhimõtted.

14. Kõik pädevate asutuste järelepärimised parlamendiliikmete eesõiguste või puutumatuse ulatuse kohta vaadatakse läbi kooskõlas ülaltoodud sätetega.“

11 Parlamendi kodukorra I lisa „[…] Parlamendi liikmete majanduslikke huve ja huvide konflikti käsitlev käitumisjuhend“ artikli 4 lõikes 1 on sätestatud:

„[…] Parlamendi liige esitab läbipaistvuse huvides isiklikul vastutusel majanduslike huvide deklaratsiooni parlamendi presidendile enne […] [p]arlamendi valimistele järgneva esimese osaistungjärgu lõppu (või koosseisu ametiajal 30 päeva jooksul pärast parlamendi teenistusse asumist), kasutades selleks [selle institutsiooni] juhatuse poolt kooskõlas artikliga 9 vastu võetud

vormi. Parlamendiliige teavitab parlamendi presidenti kõigist deklaratsiooni mõjutavatest muudatustest muudatuse tekkimisele järgneva kuu lõpuks.“

Hispaania valimisseadus

12 19. juuni 1985 konstitutsioonilise seaduse 5/1985 üldise valimiskorra kohta (Ley orgánica 5/1985 de Régimen Electoral General) (*BOE* nr 147, 20.6.1985, lk 19110; edaspidi „valimisseadus“) artiklis 224 on sätestatud:

„1. Junta Electoral Central [(keskvalimiskomisjon, Hispaania)] loendab hiljemalt 20. päeval pärast valimisi liikmesriigi tasandil hääled kokku, määrab igale kandidaadile vastava saadikukoha ja kuulutab valituks osutunud kandidaadid välja.

2. Valituks osutunud kandidaadid peavad viie päeva jooksul alates nende väljakuulutamisest andma [keskvalimiskomisjoni] ees [Hispaania] põhiseaduse järgimise vande või tõotuse. Pärast selle tähtaja möödumist kuulutab [keskvalimiskomisjon] vabaks nende […] [p]arlamendi liikmete kohad, kes ei ole andnud vannet Hispaania põhiseadust järgida, ja peatab kõik õigused, mis võivad nendel liikmetel nende saadikukohast tulenevalt olla, senikauaks, kuni vanne on antud.

[…]“.

Vaidluse taust

13 Vaidluse tausta on selgitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 13–36. Käesoleva kohtuotsuse huvides võib need kokku võtta järgmiselt.

14 C. Puigdemont i Casamajó oli Generalitat de Cataluña (Kataloonia autonoomne piirkond, Hispaania) president ja A. Comín i Oliveres oli Gobierno autonómico de Cataluña (Kataloonia autonoomne valitsus, Hispaania) liige ajal, kui Parlamento de Cataluña (Kataloonia piirkondlik parlament, Hispaania) võttis vastu 6. septembri 2017. aasta seaduse 19/2017 iseseisvusreferendumi kohta (Ley 19/2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora del referéndum de autodeterminación, *DOGC* nr 7449A, 6.9.2017, lk 1) ja 8. septembri 2017. aasta seaduse 20/2017 õigusliku ülemineku ja vabariigi asutamise kohta (Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República, *DOGC* nr 7451A, 8.9.2017, lk 1) ning kui 1. oktoobril 2017 toimus iseseisvusreferendum, mis oli ette nähtud esimeses neist kahest nimetatud seadusest, mille sätete rakendamine oli vahepeal Tribunal Constitucionali (Hispaania konstitutsioonikohus) otsusega peatatud.

15 Nende seaduste vastuvõtmise ja viidatud referendumi korraldamise järel algatasid Ministerio fiscal (prokuratuur, Hispaania), Abogado del Estado (riigi esindaja, Hispaania) ja erakond VOX kriminaalmenetluse muu hulgas apellantide suhtes, kellele heidetakse ette „mässule õhutamist“ ja „avalike vahendite kuritahtlikku omastamist“.

16 Pärast apellantide Hispaania territooriumilt lahkumist sedastas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) 9. juuli 2018. aasta kohtumääruses, et nad on põgenenud, ja peatas nende suhtes algatatud kriminaalmenetluse kuni ajani, mil nad leitakse.

17 Seejärel valiti apellandid parlamenti valimistel, mis toimusid 26. mail 2019 Hispaanias, nende juhitava koalitsiooni Lliures per Europa (Junts) (vabad Euroopa jaoks (koos)) nimekirjas. See nimekiri sai parlamendis kaks kohta.

18 Parlamendi president andis 29. mai 2019. aasta juhisega selle institutsiooni peasekretärile teada, et ühelgi Hispaanias valituks osutunud kandidaadil ei tule võimaldada kasutada tervitusküla (*welcome village*) ega anda neile abi, mida institutsioon äsja parlamenti valitud kandidaatidele pakub (edaspidi „spetsiaalne vastuvõtuteenus“), ning tuleb peatada nende akrediteering, kuni parlament on ametlikult saanud kinnituse nende valituks osutumise kohta kooskõlas valimisakti artikliga 12. Apellandid ei saanud seega kasutada spetsiaalset vastuvõtuteenust ja järelikult keelati neile nii ligipääs tervituskülale kui ka ajutise akrediteeringu ja ajutise sissepääsuloa saamine.

19 Keskvalimiskomisjon võttis 13. juunil 2019 vastu otsuse, millega „kuulutati välja 26. mail 2019 toimunud valimistel Euroopa Parlamenti valitud liikmed“ (edaspidi „13. juuni 2019. aasta väljakuulutamine“) ja milles märgiti, et Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõike 1 kohaselt ja tuginedes andmetele, mis sisaldusid provintsi valimiskomisjonide edastatud konsolideeritud hääletustulemustes, luges keskvalimiskomisjon hääled riiklikul tasandil uuesti üle, määras igale kandidaadile vastava parlamendikoha ja kuulutas nimeliselt välja valituks osutunud kandidaadid, sh apellandid. 13. juuni 2019. aasta väljakuulutamises märgiti samuti, et istung, mille ajal valituks osutunud kandidaadid annavad vande järgida Hispaania põhiseadust, nagu on nõutud Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2, toimub 17. juunil 2019.

20 Apellandid palusid 14. juuni 2019. aasta kirjas, et parlamendi president võtaks teadmiseks 13. juuni 2019. aasta väljakuulutamise otsuses kajastatud 26. mai 2019. aasta valimiste tulemused, tühistaks 29. mai 2019. aasta juhise, et apellandid pääseksid parlamendi ruumidesse ja saaksid kasutada spetsiaalset vastuvõtuteenust, ning viimaks võimaldaks neil parlamendis tööle asuda ja kasutada parlamendiliikme staatusega kaasnevaid õigusi alates 2. juulist 2019, s.o 26. mai 2019. aasta valimistele järgneva esimese täiskogu toimumise päevast.

21 Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) eeluurimiskohtunik jättis 15. juunil 2019 rahuldamata apellantide taotluse tühistada riigisisesed vahistamismäärused, mille Hispaania kriminaalkohtud olid nende suhtes teinud eesmärgiga nad käesoleva kohtuotsuse punktis 15 nimetatud kriminaalmenetluses kohtu alla anda.

22 Keskvalimiskomisjon saatis 17. juunil 2019 parlamendile Hispaanias valitud parlamendiliikmete nimekirja (edaspidi „17. juuni 2019. aasta teade“). Apellantide nimesid selles ei olnud.

23 Keskvalimiskomisjon ei lubanud 20. juunil 2019 apellantidel anda Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõike 2 kohaselt nõutavat vannet Belgias notari juures tehtud kirjaliku deklaratsioonina või Belgias notariaalselt määratud esindajate vahendusel, kuna keskvalimiskomisjoni hinnangul tuli see vanne anda isiklikult.

24 Samal päeval teatas keskvalimiskomisjon parlamendile, et apellandid ei olnud andnud vannet austada Hispaania põhiseadust ning et seega tunnistas ta vastavalt Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikele 2, et apellantidele parlamendis määratud saadikukohad on vabad, ja peatas apellantide kõigi saadikukohustuste täitmisega seotud õiguste kehtivuse kuni selle vande andmiseni (edaspidi „20. juuni 2019. aasta teade“).

25 Apellandid palusid 20. juuni 2019. aasta kirjas parlamendi presidendil võtta kodukorra artikli 8 alusel kiiresti vastu kõik vajalikud meetmed nende eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks, eelkõige kõnealuste eesõiguste ja puutumatuse kaitsmiseks; tunnistada, et nende suhtes tehtud riigisisesed vahistamismäärused rikuvad neile protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta (edaspidi „privileegide ja immuniteetide protokoll“) artikli 9 alusel antud eesõigusi ja puutumatust; tunnistada, et nimetatud protokolli artikli 9 teine lõik kaitseb Euroopa Parlamendi liikmeid nende liikumisvabadusele seatavate kohtulike piirangute eest, mis võivad neil takistada ametisse asumiseks vajalike formaalsuste täitmist, ja lõpuks edastada oma otsus viivitamatult Hispaania pädevatele ametiasutustele.

26 Apellandid kordasid sisuliselt 24. juuni 2019. aasta kirjas kõiki taotlusi, mille nad olid esitanud 14. juuni ja 20. juuni 2019. aasta kirjades, mis olid jäänud vastuseta.

27 Parlamendi president vastas 27. juuni 2019. aasta kirjaga 14., 20. ja 24. juuni 2019. aasta kirjadele, teatades apellantidele sisuliselt, et ta ei saa neid kohelda tulevaste parlamendiliikmetena, kuna nende nimesid ei ole Hispaania asutuste poolt ametlikult esitatud valituks osutunud kandidaatide nimekirjas.

28 28. juunil 2019 palusid apellandid hagiga, mis registreeriti numbri T-388/19 all, et Üldkohus tühistaks nii 29. mai 2019. aasta juhise kui ka apellantide hinnangul 27. juuni 2019. aasta kirjas sisalduvad erinevad aktid ehk esiteks parlamendi presidendi otsuse keelduda 26. mai 2019. aasta valimiste tulemuste teadmiseks võtmisest, teiseks parlamendi presidendi otsuse lugeda mõlemale apellandile määratud ametikohad vabaks, kolmandaks parlamendi presidendi otsuse keelduda apellantidele võimaluse andmisest selleks, et nad saaksid alates 26. mai 2019. aasta valimistele järgneva esimese istungjärgu avamisest asuda oma ametikohustusi täitma, Euroopa Parlamendi liikme mandaati teostama ja parlamendi töös osalema, ning neljandaks parlamendi presidendi otsuse keelduda võtmast kodukorra artikli 8 alusel kiiresti meetmeid apellantide eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks.

29 Samal päeval lisasid apellandid hagiavaldusele ka ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, mis registreeriti numbriga T-388/19 R, paludes peatada järgmiste otsuste täitmine: esiteks parlamendi presidendi otsus, millega keelduti võtta teadmiseks 26. mai 2019. aasta valimiste tulemusi, mille Hispaania Kuningriik oli ametlikult välja kuulutanud, ja hilisem otsus võtta teadmiseks erinev ja mittetäielik valituks osutunud parlamendiliikmete nimekiri, mille Hispaania ametiasutused 17. juunil 2019 teatasid, teiseks parlamendi presidendi otsus, millega loeti, et 20. juuni 2019. aasta teade võttis mõju apellantide parlamenti valituks kuulutamiselt, ja kolmandaks parlamendi otsus, millega keelduti tagamast parlamendi kodukorra artikli 3 lõike 2 kohaselt apellantidele õigust parlamendi ja tema organite töös täieõiguslikult osaleda alates parlamendi istungjärgu avamisest kuni hetkeni, kui tehakse otsus parlamendile ja Hispaania kohtutele esitatud vaidlustuste kohta. Samuti taotlesid apellandid parlamendi kohustamist kõigi vajalike meetmete võtmiseks, sealhulgas neile privileegide ja immuniteetide protokolli artiklist 9 tulenevate eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks, et nad saaksid valimistele järgneva esimese istungjärgu avamisest arvates parlamendi töös osaleda.

30 Euroopa Parlamendi liige D. Riba i Giner, tegutsedes apellantide nimel, esitas 10. oktoobri 2019. aasta e-kirjaga parlamendi presidendile, kes valiti 3. juulil 2019, ning parlamendi õiguskomisjoni presidendile ja asepresidendile 38 eri rahvusest ja erakonnast parlamendiliikme, sh tema enda taotluse, et parlament kaitseks parlamendi kodukorra artikli 9 alusel apellantide parlamendiliikme puutumatust, millele on viidatud privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 9 esimeses ja teises lõigus.

31 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtunik tegi 14. oktoobril 2019 C. Puigdemont i Casamajó suhtes riigisisese, Euroopa ja rahvusvahelise vahistamismääruse, et mõista tema üle kohut käesoleva kohtuotsuse punktis 15 mainitud kriminaalmenetluses. Samasugused vahistamismäärused tehti 4. novembril 2019 A. Comín i Oliverese suhtes. C. Puigdemont i Casamajó ja A. Comín i Oliveres võeti vastavalt 17. oktoobril ja 7. novembril 2019 Belgias vahi alla ning vabastati samadel päevadel tingimisi.

32 Parlamendi president teatas kahe sarnaselt sõnastatud 10. detsembri 2019. aasta kirjaga, millest üks saadeti D. Riba i Ginerile ja teine kõigile 38 parlamendiliikmele, keda mainiti käesoleva kohtuotsuse punktis 30, et ta ei saa lugeda apellante parlamendiliikmeteks, kuna Hispaania ametiasutused ei ole edastanud ametlikku teadet nende valituks osutumise kohta.

33 Euroopa Kohus leidis 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsuses Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) eelkõige, et sellist isikut, kes on ametlikult kuulutatud parlamenti valituks, kuid kellel ei võimaldata täita nõudeid, mis on riigisiseses õiguses sellise kuulutamise järel ette nähtud, ega minna parlamenti, et osaleda selle esimesel istungjärgul, tuleb lugeda privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 9 teise lõigu alusel puutumatusega kaitstud isikuks.

34 Üldkohtu president jättis 1. juuli 2019. aasta kohtumäärusega Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (T-388/19 R, EU:T:2019:467) käesoleva kohtuotsuse punktis 29 mainitud ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata ja jättis kohtukulude üle otsustamise edaspidiseks.

35 Euroopa Kohtu asepresident tühistas 20. detsembri 2019. aasta kohtumäärusega Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149) Üldkohtu presidendi 1. juuli 2019. aasta määruse (T-388/19 R, EU:T:2019:467), saatis kohtuasja tagasi Üldkohtusse ja jättis kohtukulude üle otsustamise edaspidiseks.

36 Pärast 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsust Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) teatas parlamendi president 13. jaanuari 2020. aasta täiskogu istungil, et see institutsioon võttis teadmiseks apellantide parlamenti valituks osutumise alates 2. juulist 2019 (edaspidi „13. jaanuari 2020. aasta akt“).

37 Apellandid esitasid 20. veebruaril 2020 tühistamishagi kirja peale, mille parlamendi president saatis 10. detsembril 2019 D. Riba i Ginerile. See hagi registreeriti numbri T-115/20 all.

38 Pärast 20. detsembri 2019. aasta kohtumäärust Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149) Üldkohtusse tagasi saadetud kohtuasja üle otsustades leidis Üldkohtu president 19. märtsi 2020. aasta kohtumääruses Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (T-388/19 R-RENV, EU:T:2020:114), et võttes arvesse 13. jaanuari 2020. aasta teadmiseks võtmist, puudus vajadus teha otsus ajutiste meetmete kohaldamise taotluse kohta, ja jättis kohtukulude üle otsustamise edaspidiseks.

39 Vaidlustatud kohtuotsuses jättis Üldkohus käesoleva kohtuotsuse punktis 28 nimetatud hagi sisuliselt rahuldamata põhjendusel, et see on esitatud aktide peale, mille peale ei saa ELTL artikli 263 alusel tühistamishagi esitada.

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

40 Apellatsioonkaebusega paluvad apellandid Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– saata kohtuasi tagasi Üldkohtule või teise võimalusena tühistada vaidlusalused aktid ja

– mõista kohtukulud välja parlamendilt ja Hispaania Kuningriigilt või teise võimalusena jätta kohtukulude üle otsustamine edaspidiseks.

41 Parlament palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

– mõista apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulud välja apellantidelt.

42 Hispaania Kuningriik palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata ja

– mõista kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebus

43 Apellandid esitavad apellatsioonkaebuse põhjendamiseks neli väidet. Esimeses väites vaidlevad nad vastu põhjendustele, millega Üldkohus jättis vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata nende nõude tühistada vaidlusalused aktid, kuna need ei muutnud nende õiguslikku olukorda. Teise väitega paluvad nad teise võimalusena Euroopa Kohtul muuta oma kohtupraktikat, mis tuleneb 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsusest Itaalia ja Donnici *vs.* parlament (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275), ning juhul, kui seda ei muudeta, esitavad nad valimisakti artikli 12 õigusvastasuse väite. Kolmandas väites kritiseerivad apellandid põhjendusi, milles Üldkohus otsustas, et selle peale, et parlamendi president ei võtnud parlamendi kodukorra artikli 8 alusel kiiresti meedet nende eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks, ei saa esitada tühistamishagi. Lõpuks heidavad nad oma neljandas väites Üldkohtule ette, et viimane otsustas, et nende argumendid, millega nad soovisid vaidlustada parlamendi presidendi väidetavat keeldumist edastada nende eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotlus selle institutsiooni pädevale komisjonile, olid suunatud olematu akti vastu, kuna asjaomased isikud ei esitanud sellist taotlust parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel.

Apellatsioonkaebuse vastuvõetavus

Poolte argumendid

44 Hispaania Kuningriik väidab esimese võimalusena, et apellatsioonkaebus on tervikuna vastuvõetamatu, kuna sisuliselt ei vasta see ELTL artikli 256 lõike 1 esimeses lõigus ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktis d ja artikli 169 lõikes 2 ette nähtud nõuetele, sest

apellandid ei ole piisavalt täpselt ja selgelt välja toonud vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste punkte, mida kritiseeritakse, ega nende nõude aluseks olevaid õiguslikke argumente. Ta väidab samuti, et apellatsioonkaebuses piirdutakse Üldkohtus juba esitatud väidete ja argumentide kordamisega, mistõttu kujutab see endast tegelikult taotlust vaadata uuesti läbi Üldkohtule esitatud hagiavaldus, mis ei kuulu apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu pädevusse.

45 Parlament ja Hispaania Kuningriik märgivad apellantide erinevatele väidetele vastuseks esitatud argumentides samuti, et need väited on suures osas vastuvõetamatud.

Euroopa Kohtu hinnang

46 Kuigi apellantide menetlusdokumendid sarnanevad osaliselt Üldkohtule esitatud hagiavalduse uuesti läbivaatamise taotlusega ning näivad mitmes kohas olevat segased ja üleliigsed, tuleb siiski tõdeda, et apellatsioonkaebuses tervikuna, nagu ka apellatsioonkaebuse iga väite põhjenduseks esitatud põhiargumentides, on mainitud, milliseid vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste punkte kritiseeritakse, ning neis on Euroopa Kohtule otsuse tegemiseks esitatud piisavalt täpselt õiguslikud argumendid, millega apellandid soovivad need kahtluse alla seada.

47 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et vastupidi Hispaania Kuningriigi väidetele ei riku apellatsioonkaebus tervikuna ELTL artikli 256 lõike 1 esimeses lõigus ning kodukorra artikli 168 lõike 1 punktis d ja artikli 169 lõikes 2 ette nähtud nõudeid. Neid sätteid ei riku ka argumendid, mis on apellatsioonkaebuse iga väite põhjendamiseks esitatud.

48 Sellest tuleneb, et parlamendi ja Hispaania Kuningriigi esitatud vastuvõetamatuse vastuväited tuleb tagasi lükata.

Sisulised küsimused

Esimene väide

– *Poolte argumendid*

49 Esimeses väites leiavad apellandid sisuliselt, et Üldkohus rikkus oma otsuses õigusnormi ELTL artikli 263 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 seisukohast, tegi õiguslikul kvalifitseerimisel vigu ja pani toime mitu moonutamist, kui leidis, et vaidlusaluste aktide peale ei saa esitada tühistamishagi, kuna need ei toonud kaasa muutusi nende õiguslikus olukorras.

50 Esiteks heidavad apellandid 27. juuni 2019. aasta kirjaga seoses Üldkohtule peamiselt ette, et viimane otsustas, et parlamendi president oli kohustatud võtma teadmiseks 17. juuni 2019. aasta ja 20. juuni 2019. aasta teated, mis peegeldasid Hispaania ametiasutuste seisukohta, et nad ei kuulu valituks osutunud parlamendiliikmete hulka, kuna nad ei olnud andnud vannet järgida Hispaania põhiseadust, mis on ette nähtud Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2, mitte aga 13. juuni 2019. aasta tulemused, mis peegeldasid 26. mai 2019. aasta valimistel antud hääli. Sellega seoses on vaidlustatud kohtuotsuses rikutud õigusnormi ja moonutatud tõendeid, kuna see põhineb arusaamal, et 17. ja 20. juuni 2019. aasta teated kajastavad 26. mai 2019. aasta valimiste tulemusi.

51 Apellandid väidavad, et valimisakti artikli 5 lõike 1 kohaselt oli neil igal juhul õigus osaleda parlamendi töös ajutiselt koos teiste parlamendiliikmetega alates 2. juulil 2019 avatud istungjärgust, isegi kui nende volitusi ei olnud veel kontrollitud. 13. jaanuari 2020. aasta akti hilisem vastuvõtmine kinnitas seda tõlgendust.

52 Nende sõnul rikkus Üldkohus õigusnormi ka ELTL artikli 223 seisukohast ja tegi oma kohtuotsuses moonutusi, kui ta otsustas, et Euroopa Parlamendi liikmete ametisse asumisele eelnevate tingimuste või nõuete kindlaksmääramine kuulub liikmesriikidega jagatud pädevusse, kuigi tegemist on liidu ainupädevusega. Nagu nähtub 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsusest Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) ja 20. detsembri 2019. aasta kohtumäärusest Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149), rikub Hispaania õigus liidu õigust, kuna sellega kehtestatakse lisaks liidu õiguses ette nähtud nõuetele täiendavad nõuded, mis ei ole hõlmatud riigisisese valimismenetlusega, kuna nende sõnul lõpeb see menetlus tulemuste väljakuulutamisega. Apellandid leiavad, et parlament pidi valimisakti artikli 12 alusel otsustama, et see küsimus kuulub valimisvaidluse alla, mis on parlamendis selle akti alusel algatatud. Üldkohus jättis ka oma otsuses otsuse tegemata ja rikkus õigusnormi ning harta artiklit 47, kui ta lükkas tulemusetuse tõttu tagasi argumendi, et Hispaania Kuningriigil puudub pädevus kehtestada Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2 ette nähtud nõue anda Hispaania põhiseaduse järgimise vanne.

53 Apellandid leiavad ühtlasi, et Üldkohus asendas 27. juuni 2019. aasta kirja põhjendused õigusvastaselt ja moonutas selle sõnastust, kui ta märkis vaidlustatud kohtuotsuse mitmes punktis, et see ei tuginenud järeldusele, et apellandid ei olnud omandanud Euroopa Parlamendi liikme staatust, vaid üksnes järeldusele, et nad ei vastanud formaalsetele tingimustele, mis võimaldaksid neil oma mandaati teostada.

54 Lisaks väidavad apellandid, et vaidlustatud kohtuotsuses on toime pandud moonutamine, selles on vastuolulised põhjendused ning selles on rikutud valimisakti artikleid 8 ja 12, harta artikli 39 lõiget 2 ning 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsust Itaalia ja Donnici *vs.* parlament (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275), kuna Üldkohus otsustas, et parlament ei saanud 13. juunil 2019 väljakuulutatud tulemusi teadmiseks võtta, kuigi seda väljakuulutamist ei olnud vaidlustatud ja see oli ainus õiguslikult siduv akt, mida ta pidi arvesse võtma, jättes kõrvale 17. ja 20. juuni 2019. aasta teated, mis ei olnud talle siduvad. Asjaolu, et Hispaania Kuningriik rikkus lojaalse koostöö kohustust, jättes parlamendile teatamata 13. juunil 2019 ametlikult välja kuulutatud tulemused, ei vabasta seda institutsiooni kohustusest neid teadmiseks võtta.

55 Isegi kui eeldada, et tuleb asuda seisukohale, et tulemuste teatavakstegemine parlamendile oli vajalik – kuigi apellandid vaidlevad sellele vastu –, leiavad nad, et vastupidi vaidlustatud kohtuotsuse põhjendustest nähtuvale oli 13. juuni 2019. aasta väljakuulutamine igal juhul piisav selleks, et parlament oleks kohustatud võtma teadmiseks, et nad valiti Euroopa Parlamendi liikmeks.

56 Apellandid väidavad veel, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendustes leitakse, et parlament peab teadmiseks võtma riigisisestelt ametiasutustelt pärineva mis tahes akti, isegi sellise, mille see asutus on vastu võtnud pädevust rikkudes; see on aga vastuolus 9. märtsi 1978. aasta kohtuotsusega Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49). Nad leiavad, et need põhjendused eiravad ka asjaolu, et liidu õigus, eelkõige ELTL artikli 223 lõige 2 ja artikkel 232, ei luba liikmesriikidel otsustada Euroopa Parlamendi liikme mandaadi peatamist, isegi kui see on ajutine, ega muuta

seeläbi parlamendiliikmete arvu ja seega parlamendi koosseisu. Sellega seoses väidavad nad, et kohtuasi, milles tehti 3. detsembri 1992. aasta kohtuotsus Oleificio Borelli *vs.* komisjon (C-97/91, EU:C:1992:491), erineb käesolevast kohtuasjast.

57 Märkides, et see punkt puudutab kohtuasja sisu, mitte aga ELTL artiklis 263 ette nähtud tühistamishagi vastuvõetavuse tingimuste järgimist, väidavad apellandid samuti, et nende arvates tõi parlamendi presidendi otsus takistada neil selle institutsiooni töös osalemast kaasa nende suhtes harta artikli 39 lõike 2 ja valimisakti artikli 1 lõike 3 „eriti raske ja pretsedenditu“ rikkumise, mis puudutab nende kandideerimisõigust, minnes vastuollu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõiguste komitee ja Euroopa Nõukogu komisjoni „Demokraatia õiguse kaudu“ (nn Veneetsia komisjon) seisukohtadega.

58 Lõpuks on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses toime pannud moonutamise või vähemalt eiras talle esitatud menetlusdokumentide ulatust, leides, et vaidlust ei ole selles, et apellandid ei järginud Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõiget 2, kuigi Tribunal Constitucionalis (Hispaania konstitutsioonikohus) oli selle kohta esitatud kaebuse menetlemine pooleli.

59 Mis puudutab teiseks 29. mai 2019. aasta juhist, siis väidavad apellandid, et see akt, mis neid otseselt ja isiklikult puudutas, oli 27. juuni 2019. aasta kirjast lahutamatu ja et Üldkohus moonutas või deformeeris faktilisi asjaolusid ning esitas vaidlustatud kohtuotsuses vastuolulised põhjendused, kui ta leidis, et selle juhise tagajärjed lõppesid 17. juunil 2019. Selle kohtuotsuse põhjendustes on ka ilmselgelt rikutud õigusnorme, kuna nendes on märgitud, et 29. mai 2019. aasta juhis ei olnud põhjustanud seda, et apellantidel oli võimatu ametisse asuda.

60 Parlament ja Hispaania Kuningriik leiavad, et apellantide esimese väite põhjenduseks esitatud argumendid tuleb tagasi lükata.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

61 Esiteks tuleb 27. juuni 2019. aasta kirjaga seoses meenutada, et ELL artikli 5 lõigete 1 ja 2 ja artikli 13 lõike 2 kohaselt tegutseb parlament talle aluslepingutega antud volituste piirides.

62 Mis puudutab parlamendiliikmete valimist, siis kuna ühtset valimismenetlust ei ole kehtestatud, reguleerivad valimismenetlust igas liikmesriigis riigisisesed õigusnormid, kui vastavalt valimisakti artiklile 8 ei tulene selle akti sätetest teisiti (22. detsembri 2022. aasta kohtuotsus Junqueras i Vies *vs.* parlament, C-115/21 P, EU:C:2022:1021, punkt 60).

63 Selle akti artiklis 12 on sätestatud, et parlament võtab sel eesmärgil „teadmiseks liikmesriikide poolt ametlikult teatatud tulemused ja lahendab [selle] akti sätetest tuleneda võivad vaidlusküsimused, välja arvatud vaidlused, mis tulenevad [selles] aktis osutatud siseriiklikest normidest“.

64 Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, välistab väljend „võtta teadmiseks“ valimisakti kontekstis parlamendi igasuguse kaalutlusruumi valituks kuulutatud parlamendiliikmete nimetamisel, kuna vastavalt riigisiseses õiguses reguleeritud menetlusele on selleks ainupädevus ainult liikmesriigi ametiasutustel (vt selle kohta 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsus Itaalia ja Donnici *vs.* parlament, C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275, punktid 55 ja 56 ning seal viidatud kohtupraktika).

65 Valimisakti artikli 12 sõnastusest endast nähtub, et selles kontekstis on parlamendi pädevuses üksnes valimisaktist tulenevate vaidluste üle otsustamine. Seevastu puudub sellel institutsioonil pädevus kontrollida, kas riigisisene valimismenetlus või liikmesriigi ametiasutuste poolt tulemuste väljakuulutamine on nõuetekohane või liidu õigusega kooskõlas (vt selle kohta 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsus Itaalia ja Donnici *vs.* parlament, C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275, punktid 55–57, 60, 67 ja 68). Nii on see ka juhul, kui valimisakt ise viitab riigisisesele õigusele.

66 Valimisaktis ette nähtud pädevuse jaotus liidu ja liikmesriikide vahel tagatakse eelkõige parlamendi kodukorra artikliga 3, mille lõikes 1 on ette nähtud, et liikmesriikide pädevad asutused edastavad parlamendile valitud parlamendiliikmete nimed. Üksnes nende parlamendiliikmete suhtes, kelle nimed on kantud liikmesriigi ametiasutuste teatatud nimekirja, kohaldatakse parlamendi kodukorra artikli 3 lõigetes 2 ja 3 sätestatud formaalsusi, mille hulka kuulub ka nende volituste kontrollimine.

67 Asjaolu, et nimekiri, mille riigisisesed ametiasutused parlamendile edastasid, ei vasta liikmesriigi poolt ametlikult teatatud tulemustele, vastupidi sellele, mis on sätestatud valimisakti artiklis 12, või laiemalt, et nimekirjas on vigu või väljajätteid, ei võimalda sellel institutsioonil jätta kõrvale valitud parlamendiliikmete nimesid, mille liikmesriigi ametiasutused on talle ametlikult edastanud.

68 Peale selle, et parlamendil oleks praktiliselt võimatu kontrollida liikmesriikide edastatud valitud parlamendiliikmete nimekirja õigsust, tähendaks see, et sellel institutsioonil lubataks kontrollida, kas liidu õigusega on kooskõlas riigisisene valimismenetlus ja seega selle menetlusega reguleeritud valimiste tulemused, mis läheks vastuollu valimisaktis ette nähtud liidu ja liikmesriikide vahelise pädevuse jaotusega.

69 Liidu õigusega kehtestatud täielikus õiguskaitsevahendite süsteemis on selline kontrollipädevus ainult liikmesriigi kohtutel, vajaduse korral pärast ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamist, või Euroopa Kohtul, kui talle on esitatud ELTL artikli 258 alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi (vt selle kohta analoogia alusel Euroopa Kohtu asepresidendi 8. oktoobri 2020. aasta kohtumäärus Junqueras i Vies *vs.* parlament, C-201/20 P(R), EU:C:2020:818, punkt 66).

70 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb hinnata apellantide argumente 27. juuni 2019. aasta kirja kohta.

71 Vaidlustatud kohtuotsuses leidis Üldkohus sisuliselt, et 27. juuni 2019. aasta kiri ei muutnud apellantide õiguslikku olukorda ja selle peale ei saa seega esitada tühistamishagi ELTL artikli 263 alusel, kuna nagu ta otsustas eelkõige selle kohtuotsuse punktides 104, 114 ja 117–119, võttis parlamendi president üksnes teadmiseks (nagu ta pidigi tegema) valituks osutunud liikmete nimekirja, mille Hispaania ametivõimud talle 17. ja 20. juunil 2019 edastasid, mis kujutas endast tema jaoks olemasolevat olukorda.

72 Üldkohus täpsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 130 ja 131, et isegi kui eeldada, et Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2 ette nähtud nõue anda Hispaania põhiseaduse järgimise vanne on vastuolus liidu õigusega, kuna see ei ole osa liikmesriikide pädevusse kuuluvast riigisisesest valimismenetlusest, ei kuulu ei parlamendi pädevusse ega järelikult Üldkohtu pädevusse talle esitatud hagi raames selles küsimuses otsust teha, kuna sellise vaidluse

peavad lahendama liikmesriigi kohtud, vajaduse korral pärast Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamist, või otse Euroopa Kohus ELTL artikli 258 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames.

73 Samuti leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 142–144, et apellantide argumente, mille kohaselt parlamendi töös osalemiseks vajalikud formaalsused tuleb täita üksnes selles institutsioonis, ei kinnita 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115).

74 Apellandid heidavad oma apellatsioonkaebuses Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane rikkus õigusnormi ning jättis vaidlustatud kohtuotsuses otsuse tegemata ja pani toime mitu moonutamist, kui ta järeldas, et parlament oli kohustatud võtma teadmiseks valitud parlamendiliikmete nimekirja, mille Hispaania ametivõimud talle ametlikult edastanud olid.

75 Käesoleva kohtuotsuse punktides 60–68 esitatud kaalutlustest tuleneb siiski, et Üldkohus ei rikkunud valimisakti artiklite 8 ja 12 seisukohast õigusnormi ega rikkunud harta artikli 39 lõiget 2, kui ta otsustas – ilma 17. ja 20. juuni 2019. aasta teadete sisu ega 27. juuni 2019. aasta kirja sisu moonutamata –, et parlamendi president ei saa jätta kõrvale valituks osutunud parlamendiliikmete nimekirja, mille Hispaania ametiasutused olid talle ametlikult teatavaks teinud ja mille paikapidavust ta ei olnud pädev kontrollima, kuna vastasel juhul eiraks ta liidu ja liikmesriikide vahelist pädevuse jaotust, mis on kehtestatud valimisaktiga.

76 Valimisakti artikli 5 lõige 1, milles on täpsustatud, et viieaastane periood, milleks parlamendiliikmed valitakse, algab pärast iga valimist toimuva esimese istungjärgu avamisel, ei sea seda järeldust kahtluse alla, kuna see säte piirdub parlamendiliikmete mandaadi ajaliste piiride kindlaksmääramisega ega reguleeri pädevuse jaotust Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahel valimiste valdkonnas.

77 Nii ei ole see ka 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsuse Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) puhul. Nimelt tuleb märkida, et viidatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas esitas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) Euroopa Kohtule eelotsusemenetluses eraldi küsimuse selle kohta, millal saab parlamenti valitud isik selle institutsiooni liikme staatuse, et määrata kindlaks kuupäev, millest alates on tal privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 9 teises lõigus ette nähtud immuniteet, mis on seotud selle staatusega. Sellega seoses otsustas Euroopa Kohus, et parlamendiliikme staatus omandati alates valimistulemuste ametlikust väljakuulutamisest, mille kohta ta märkis, et see toimus Hispaanias 26. mail 2019 toimunud valimistega seoses 13. juunil 2019. Ta ei võtnud seevastu seisukohta selles, millised järeldused peab parlament tegema sellest, kui riigisisesed ametiasutused teatavad talle valituks osutunud parlamendiliikmete nimekirja, ja eelkõige selles, kas nimetatud institutsioon oli seotud sellise teatega või mitte, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus ei küsinud selle kohta.

78 Tegelikult ei toeta 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) sugugi apellantide väiteid, vaid vastupidi kinnitab Üldkohtu analüüsi, kuna Euroopa Kohus märkis selle kohtuotsuse punktis 69, et parlamendil ei ole mingit pädevust, mis annaks talle õiguse seada kahtluse alla valimistulemuste ametliku väljakuulutamise nõuetekohasust või kontrollida selle kooskõla liidu õigusega, mis – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 64 – annab mõista, et parlamendil on kohustus võtta teadmiseks liikmesriikide ametiasutuste poolt talle saadetud ametlikud teated, nagu käesoleval juhul 17. juuni 2019. aasta teade.

79 Üldkohus ei eiranud seega 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsust Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115), kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et parlament oli kohustatud liikmesriigi ametiasutuste poolt ametlikult edastatud valituks osutunud kandidaatide nimekirja teadmiseks võtma, kuna see institutsioon ei ole pädev kontrollima selle nimekirja sisu.

80 Lisaks ei saa Üldkohtule ette heita ka seda, et ta eiras 20. detsembri 2019. aasta kohtumäärust Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres *vs.* parlament (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149), milles Euroopa Kohtu asepresident otsustas enne otsuse tegemist, et ei saa välistada, et riigisisene valimismenetlus, mis kuulub liikmesriikide pädevusse, tuleb lugeda tulemuste väljakuulutamisega lõppenuks, välistades kõik järgnevad formaalsuste täitmised. Nimelt, nagu otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139, siis isegi kui eeldada, et Hispaania Kuningriik ületas oma pädevust, kehtestades Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2 ette nähtud kohustuse anda vanne järgida Hispaania põhiseadust, ei mõjuta see asjaolu parlamendi presidendi kohustust võtta teadmiseks valimistulemused, mille riigisisesed ametiasutused talle ametlikult edastasid.

81 Sellega seoses nähtub vaidlustatud kohtuotsusest, et Üldkohus ei võtnud seisukohta küsimuses, kas Hispaania Kuningriigil oli ELTL artikli 223 lõike 2 ja valimisakti artikli 8 alusel pädevus kehtestada Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2 sätestatud nõue või kas see nõue on liidu õigusega vastuolus. Pärast seda, kui Üldkohus oli vaidlustatud kohtuotsuse punktis 117 toodud põhjendustel – milles ei ole moonutamist toime pandud – märkinud, et apellandid ei andnud artikli 224 lõikes 2 ette nähtud vannet järgida Hispaania põhiseadust, leidis ta vastupidi selle kohtuotsuse punktis 131 – ilma et ta oleks rikkunud õigusnormi ega jätnud selles kohtuotsuses otsust tegemata –, et nii nagu parlament ei saa seada kahtluse alla valituks osutunud kandidaatide nimekirja õiguspärasust, mille Hispaania ametiasutused 17. juunil 2019 ametlikult edastasid, ei olnud ka Üldkohtul endal pädevust neid küsimusi lahendada. Üldkohus järeldas sellest sama kohtuotsuse punktis 135 õigesti, et apellantide argumendid selle kohta, et Hispaania ametiasutustel puudus pädevus sätestada Hispaania valimisseaduse artikli 224 lõikes 2 sätestatud kohustust, tuleb tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

82 Eeltoodud põhjendusi arvestades tuleb tulemusetuse tõttu tagasi lükata apellantide argumendid, mis on suunatud Üldkohtu täiendavate põhjenduste vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktides 132–134 ja milles ta leidis, et parlamendil ei ole ainupädevust kehtestada parlamendiliikmete ametisse asumise eelduseks olevaid tingimusi ja nõudeid.

83 Asjaolu, et pärast 27. juuni 2019. aasta kirja võttis parlament vastu 13. jaanuari 2020. aasta akti, millega anti apellantidele luba hakata parlamendi töös osalema, ilma et ta oleks eelnevalt kontrollinud nende volitusi, tehes seega järeldused, mida ta uskus, et ta peab tegema 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsusest Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115), ei muuda mingil juhul 27. juuni 2019. aasta kirja õiguslikku laadi, nagu leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 121 ja 122.

84 Veel tuleb täpsustada, et vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei tähenda eelnenud analüüs, et liikmesriigid võivad kalduda kõrvale valimisaktis ette nähtud pädevuse jaotusest või rikkuda ELTL artikli 223 lõiget 2 ja artiklit 232, kuna nende sätete võimalikku rikkumist saab vaidlustada liikmesriigi kohtutes, olenevalt olukorrast pärast Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamist, või otse Euroopa Kohtus ELTL artikli 258 alusel.

85 Mis puudutab teiseks 29. mai 2019. aasta juhist, siis pärast selle sisu kirjeldamist ja analüüsimist otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 184 ja 185, et see juhis ei takistanud apellantidel ametisse asumiseks ja mandaadi täitmiseks vajalike haldustoimingute tegemist,

milleks on deklaratsioon, et puuduvad ühitamatuse asjaolud, ja majanduslike huvide deklaratsioon, ning et see ei olnud seega põhjus, miks nad ei saanud parlamendi töös osaleda alates 2. juulist 2019, kui avati esimene istungjärk pärast valimisi. Selle kohtuotsuse punktides 186 ja 187 leidis Üldkohus, et see juhis ei muutnud apellantide õiguslikku olukorda ja et järelikult tuleb nende nõue see juhis tühistada jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

86 Sellele järeldusele jõudmiseks leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 179–182 esiteks, et see juhis, milles parlamendi president piirdus märkusega, et tuleb „külmutada“ või peatada ligipääs „vastuvõtukülale“ ning Hispaania parlamendiliikmete ajutine akrediteering, kuni Hispaania ametivõimud teatavad lõplikud tulemused, sarnaneb sisekorraldusmeetmega ja on ajutist laadi, kuna selle tagajärjed lõppesid nende tulemuste teatamise kuupäeval. Teiseks märkis Üldkohus, et 29. mai 2019. aasta juhise esialgsest laadist tuleneb, et see ei piiranud apellantide võimalust saada hiljem lõplik akrediteering. Kolmandaks tuletas ta meelde, et apellantide parlamendi töös osalemist takistas asjaolu, et neid ei olnud Hispaania ametiasutuste teatatud ametlike tulemuste nimekirjas, mitte aga asjaolu, et nad ei olnud esitanud majanduslike huvide deklaratsiooni ja deklaratsiooni, et puuduvad ühitamatuse asjaolud, kuna need deklaratsioonid võib parlamendi kodukorra kohaselt esitada pärast valimisi toimuva esimese parlamendi istungjärgu algust.

87 Vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei nähtu Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuses toime pannud moonutusi või fakte deformeerinud, kui ta analüüsis 29. mai 2019. aasta juhist kui 27. juuni 2019. aasta kirjast eraldiseisvat dokumenti ja leidis, et selle juhise mõju lõppes kuupäeval, mil Hispaania ametiasutused teatasid ametlikult tulemused, st 17. juunil 2019. Järelikult tuleb tagasi lükata ka argument, et väidetavatest moonutamistest tulenevalt on rikutud kaitseõigusi.

88 Mis puudutab võimalikku vastuolu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 181 esitatud põhjenduste – milles Üldkohus otsustas, et asjaolu, et apellandid ei esitanud oma majanduslike huvide deklaratsiooni ja deklaratsiooni, et puuduvad ühitamatuse asjaolud, ei takistanud neil alates parlamendi esimese istungjärgu avamisest selle töös osalemast – ja vaidlustatud kohtuotsuse punktis 183 toodud põhjenduste vahel – milles Üldkohus leidis, et apellandid ei väitnud, et 29. mai 2019. aasta juhis takistas neil kõnealuseid deklaratsioone esitada –, siis tuleb tõdeda, et nagu nähtub sõnade „peale selle“ kasutamisest, on see punkt 183 täiendav põhjendus kohtuotsuse punktide 179–182 kõrval, kusjuures viimastes punktides ei ole õigusnormi rikutud ega toime pandud moonutamisi. Järelikult tuleb apellantide argumendid, mis on konkreetselt suunatud nimetatud punkti 183 vastu, tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

89 Lõpuks ei rikkunud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 184–187 õigusnormi, kui ta järeldas eelkõige selle kohtuotsuse punktides 179–182 esitatud põhjendustest, et 29. mai 2019. aasta juhis ei olnud põhjus, miks apellantidel oli võimatu parlamendi töös osaleda, ja et see juhis ei muutnud nende õiguslikku olukorda, mistõttu tuleb tühistamisnõuded, mille apellandid selle juhise vastu esitasid, vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

90 Kõigist eespool esitatud kaalutlustest lähtuvalt tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide

– *Poolte argumendid*

91 Teise väitega, mille apellandid esitavad teise võimalusena, heidavad nad Üldkohtule ette, et viimane tõlgendas vääralt valimisakti artiklis 12 ette nähtud riigisiseste ametiasutuste ja parlamendi pädevuse jaotust. Sellega paluvad nad Euroopa Kohtul muuta kohtupraktikat, mis tuleneb 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsusest Itaalia ja Donnici *vs.* parlament (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275). Nad leiavad eelkõige, et parlamendil oli igal juhul pädevus otsustada parlamendi kodukorra artikli 3 lõikel 1 põhineva valimisvaidluse üle, kuna vastasel korral eirataks tõhususe põhimõtet, ning et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuses õigusnormi, kui ta otsustas ilma tingimusteta, et valimisakt välistab parlamendi pädevuse lahendada riigisisesel õigusel põhinevaid vaidlusi, sealhulgas juhul, kui valimisaktis on viidatud sellele õigusele. Nad lisavad, et liidu kohtul peaks olema võimalik kontrollida kõiki toiminguid, mis jätavad Euroopa Parlamendi liikme ilma tema õigustest.

92 Kolmanda võimalusena väidavad apellandid, et valimisakti artikkel 12 või selle akti, Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse või liidu õiguse mis tahes muu säte, millest tuleneb, et see institutsioon on seotud liikmesriikide poolt valimiste valdkonnas saadetud teadetega, isegi kui nad ületavad oma pädevust, on vastuolus esmase õigusega, eelkõige ELL artiklitega 10 ja 14 ning harta artikli 39 lõikega 2.

93 Parlament ja Hispaania Kuningriik väidavad sisuliselt, et arvestades esimesele väitele antud vastust, ei pea Euroopa Kohus analüüsima teist väidet osas, milles selles seatakse kahtluse alla 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsusest Itaalia ja Donnici *vs.* parlament (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275) tulenev kohtupraktika.

94 Lisaks leiab parlament, et apellantide esitatud õigusvastasuse väide tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kuna see esitati esimest korda apellatsioonkaebuse raames, või teise võimalusena tagasi lükata, kuna see on igal juhul põhjendamatu.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

95 Teises väites leiavad apellandid, et Üldkohus tõlgendas vääralt Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahelist pädevuse jaotust valimiste valdkonnas, täpsemalt valimisakti artiklit 12, kohaldades vaidlustatud kohtuotsuses kohtupraktikat, mis tuleneb 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsusest Itaalia ja Donnici *vs.* parlament (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275). Apellatsioonkaebuse esimesele väitele antud vastuses esitatud põhjendustest, eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktides 59–67 esitatud põhjendustest, nähtub aga, et need argumendid tuleb tagasi lükata.

96 Seoses õigusvastasuse väitega, mille apellandid esitasid teise võimalusena, tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt piirdub Euroopa Kohtu pädevus apellatsioonimenetluses Üldkohtus arutatud väidetele ja argumentidele antud hinnangu kontrollimisega. Kui ühel poolel lubataks esitada esimest korda Euroopa Kohtus väide, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, tähendaks see, et tal on õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kellel on apellatsioonimenetluses piiratud pädevus (vt selle kohta 29. veebruari 2024. aasta kohtuotsus Euranimi *vs.* komisjon, C-95/23 P, EU:C:2024:177, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

97 Peale selle, et käesolevas asjas ei ole apellandid lisanud oma teise väite raames esitatud õigusvastasuse väitele täpsustusi, mis võimaldaksid selle põhjendatust hinnata, nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et see õigusvastasuse väide esitati esimest korda käesoleva apellatsioonkaebuse raames. Järelikult tuleb see vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

98 Eeltoodust tuleneb, et esimene väide tuleb tervikuna tagasi lükata.

Kolmas ja neljas väide

– *Poolte argumendid*

99 Kolmandas väites heidavad apellandid Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane rikkus õigusnormi ja põhjendas vaidlustatud kohtuotsust ebapiisavalt, kui ta leidis, et parlamendi presidendi keeldumine võtta parlamendi kodukorra artikli 8 alusel kiireloomuline meede ei ole akt, mida saab ELTL artikli 263 alusel vaidlustada. Nad leiavad, et Üldkohus leidis käesolevas asjas vääralt, et selline keeldumine ei ole seotud keeldumisega tunnustada nende Euroopa Parlamendi liikme staatust. Apellandid on seisukohal, et sellist otsust tehes eiras Üldkohus parlamendi kohustust abistada oma liikmeid, mis tuleneb parlamendi kodukorra artikli 5 lõikest 2. Nad märgivad samuti, et kui vaidlustatud kohtuotsust tuleb tõlgendada nii, et Üldkohus leidis, et vaidlustatud keeldumine on olematu akt, siis on vaidlustatud kohtuotsuses rikutud õigusnormi ja pandud toime moonutamine.

100 Neljandas väites leiavad apellandid sisuliselt, et Üldkohus on oma kohtuotsuses asjaolusid moonutanud, kui ta otsustas, et apellandid ei olnud esitanud oma immuniteedi kaitsmise taotlust parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel. Nad leiavad samuti, et Üldkohus rikkus õigusnormi ja eiras kohtupraktikat, mis tuleneb 21. oktoobri 2008. aasta kohtuotsusest Marra (C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579), kui ta otsustas, et sellise taotluse täiskogu istungil edastamisest keeldumine ei tekita õiguslikke tagajärgi, mida saaks ELTL artikli 263 alusel vaidlustada.

101 Parlament ja Hispaania Kuningriik väidavad sisuliselt, et kui kolmandat väidet ei lükata vastuvõetamatuse tõttu tagasi, tuleb see põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Nad väidavad, et neljas väide tuleb tulemusetuse tõttu või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

102 Kolmas ja neljas väide tõstatavad ühised küsimused, mis puudutavad eesõiguste ja puutumatuse kaitsemehhanismide – mis on ette nähtud vastavalt parlamendi kodukorra artiklites 7 ja 9 ning artiklis 8 – omavahelist suhet ja sisu. Seetõttu tuleb neid käsitleda koos.

103 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 155–158 leidis Üldkohus, et asjaolu, et selle institutsiooni president ei võtnud parlamendi kodukorra artikli 8 alusel kiirelt meetmeid C. Puidgemont i Casmajó ja A. Comín i Oliverese eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks, ei tulene selle presidendi võimalikust keeldumisest tunnustamast apellantide Euroopa Parlamendi liikme staatust, vaid sellest, et ta ei kasutanud oma kaalutlusõigust sellise meetme võtmiseks või võtmata jätmiseks. Üldkohus järeldas sellest, et sellise kaalutlusõiguse teostamata jätmise peale ei saa esitada tühistamishagi ELTL artikli 263 alusel. Lisaks täpsustas ta ammendavuse huvides esitatud põhjendustes, et isegi kui eeldada, et parlamendi president ei võtnud selliseid meetmeid vastu seetõttu, et ta väidetavalt keeldus tunnustamast nende Euroopa Parlamendi liikme staatust, ei oleks selline keeldumine igal juhul olnud Hispaania ametiasutustele siduv.

104 Seejärel lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 160–167 tagasi argumendid, millega apellandid vaidlustasid parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 1 alusel parlamendi presidendi keeldumise edastada pädevale komisjonile nende eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotlus põhjusel, et nad ei olnud sellist taotlust parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel esitanud, kuna need argumendid olid suunatud olematu akti vastu.

105 Parlamendi kodukorra artiklis 7 reguleeritakse parlamendi liikmete eesõiguste ja puutumatuse kaitset. Selle lõikes 1 on sätestatud eelkõige, et kui liikmesriigi ametiasutus on väidetavalt rikkunud või kavatseb väidetavalt rikkuda parlamendiliikme või endise parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatust, võib parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 1 kohaselt taotleda parlamendi otsust küsimuses, kas eesõigusi ja puutumatust on rikutud või tõenäoliselt rikutakse. Selle kodukorra artikli 7 lõike 5 sõnastus tähendab, et otsuse peale jätta selline taotlus rahuldamata võib esitada tühistamishagi ELTL artikli 263 alusel.

106 Parlamendi kodukorra artikli 9 lõigetes 1 ja 2, mis käsitlevad puutumatusega seotud menetlusi, on täpsustatud, et parlamendi kodukorra artikli 7 lõikes 1 nimetatud eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotluse võib parlamendile esitada parlamendiliige või endine parlamendiliige või muu parlamendiliige, kellel lubatakse asjaomast parlamendiliiget või endist parlamendiliiget esindada. Parlamendi kodukorra artikli 9 lõigetes 3–14 on üksikasjalikult kirjeldatud selliste taotluste suhtes kohaldatavat menetlust, mis hõlmab eelkõige parlamendi pädevas komisjonis läbivaatamise etappi, asjaomase parlamendiliikme või endise parlamendiliikme võimalust olla ära kuulatud ja esitada tõendeid, mida ta peab asjakohaseks, komisjoni otsuse ettepaneku või ettepanekute läbivaatamist parlamendis ning võetud meetmetest teatamist asjaomasele parlamendiliikmele või endisele parlamendiliikmele ja asjaomasele liikmesriigile.

107 Parlamendi kodukorra artiklis 8 sätestatakse aga parlamendi presidendi kiireloomulised meetmed parlamendiliikme puutumatuse maksmapanemiseks. Selles artiklis on sätestatud, et kui parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse oletatava rikkumisena on parlamendiliige vahistatud või tema liikumisvabadust piiratud, võib parlamendi president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportööriga, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks. Kui parlamendi president kasutab seda õigust, teatab ta oma meetmest nimetatud komisjonile, kes tutvub sellega oma järgmisel koosolekul, ning teatab sellest kõnealusele institutsioonile.

108 Nendest sätetest tuleneb, et parlamendi kodukord näeb Euroopa Parlamendi liikmete privileegide ja immuniteetide kaitseks ette kaks erinevat mehhanismi. Üks on ette nähtud parlamendi kodukorra artiklites 7 ja 9 ning see algatatakse parlamendi presidendile esitatud taotluse alusel ja seda menetletakse artiklis 9 ette nähtud menetluskorra kohaselt, mille eesmärk on eelkõige asjaomase parlamendiliikme või endise parlamendiliikme õiguste tagamine. Selle kohta teeb parlament otsuse, mille kohta parlamendi kodukorra artikli 7 lõikes 5 on märgitud, et selle peale võib esitada tühistamishagi ELTL artikli 263 alusel. Teine on ette nähtud parlamendi kodukorra artiklis 8 ja on seevastu individuaalne meede, mille võtab parlamendi president, kes otsustab üksi ega ole seotud ühegi menetlusliku formaalsusega, olles üksnes kohustatud sellest seejärel teavitama parlamendi pädevat komisjoni ja seda institutsiooni ennast.

109 Seega, vastupidi parlamendi kodukorra artiklitele 7 ja 9 annab selle kodukorra artikkel 8 parlamendi presidendile õiguse võtta kiiresti meetmeid parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks, kui artiklis 8 ette nähtud tingimused on täidetud. Samuti nähtub artikli 8 ülesehitusest koostoimes parlamendi kodukorra ülejäänud sätetega, et parlamendi president ei ole kohustatud sellist meedet võtma, vaid tal on sellega seoses ulatuslik

kaalutlusõigus, mis välistab parlamendiliikmete õiguse nõuda parlamendilt teatava seisukoha kujundamist (vt analoogia alusel 9. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Schönberger *vs.* parlament, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, punkt 24).

110 Sellest järeldub, nagu otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 155–157 piisavalt põhjendatult ja õigusnormi rikkumata seoses parlamendi kodukorra artikli 5 lõikega 2, et asjaolu, et parlamendi president ei ole rakendanud talle kodukorra artikliga 8 antud õigust, mis ei tulene mitte sellest, et parlament väidetavalt keeldus tunnustamast nende Euroopa Parlamendi liikme staatust, vaid tema ulatusliku kaalutlusõiguse kasutamisest, ei ole ELTL artikli 263 tähenduses vaidlustatav akt.

111 Argumendid, mille apellandid esitasid Üldkohtu täiendavate põhjenduste kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 158, tuleb aga tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

112 Lisaks nähtub Euroopa Kohtu toimikust, et Üldkohus ei pannud vaidlustatud kohtuotsuses toime moonutamist, kui ta otsustas selle punktides 163 ja 164, et apellantide eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotlus põhines parlamendi kodukorra artikli 8 lõikel 1, mitte selle artiklitel 7 ja 9, mida selles ei ole mainitud.

113 Üldkohus järeldas samuti põhjendatult vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165 ja 166, et see, et apellandid vaidlustasid parlamendi presidendi väidetavat keeldumist edastada nende taotlus selle institutsiooni pädevale komisjonile, oli suunatud sisuliselt olematu akti vastu, kuna puudus parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel esitatud taotlus. Selline eelnev edastamine pädevale komisjonile hindamiseks puudutab üksnes eesõiguste ja puutumatuse kaitse taotlusi, mis esitati parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel, millega kehtestatakse erinev mehhanism kui see, mis on sätestatud selle kodukorra artiklis 8, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 107 ja 108.

114 Olgu veel täpsustatud, et argument, mille kohaselt Üldkohus on oma otsust tehes eiranud 21. oktoobri 2008. aasta kohtuotsust Marra (C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579), ei saa olla tulemuslik, kuna viidatud kohtuotsus puudutab küsimust, millised järeldused peab tegema liikmesriigi kohus, kes lahendab Euroopa Parlamendi liikme vastu esitatud hagi, mis erineb küsimusest, kas asjaomane isik on esitanud parlamendile eesõiguste ja puutumatuse kaitsmise taotluse. Igal juhul ei saa sellest teha järeldusi selle kohta, millist laadi on parlamendi kodukorra artiklis 8 ette nähtud kiire meetme vastu võtmata jätmine.

115 Kõigest eeltoodust tuleneb, et apellatsioonkaebuse kolmas ja neljas väide tuleb tagasi lükata ning seega tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

116 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

117 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

118 Kuna parlament on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellandid on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb parlamendi kohtukulud välja mõista apellantidelt, kes ühtlasi kannavad ise oma kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses kohtuasjas C-600/22 P-R.

119 Vastavalt kodukorra artikli 184 lõikele 4 võib Euroopa Kohus otsustada, et kui esimeses astmes menetlusse astuja ei ole ise apellatsioonkaebust esitanud, kuid ta on osalenud Euroopa Kohtu menetluse kirjalikus või suulises osas, kannab ta oma kohtukulud ise. Käesolevas asjas tuleb otsustada, et Hispaania Kuningriik, kes oli esimese astme menetluses menetlusse astuja ja osales apellatsioonimenetluse kirjalikus osas, kannab ise enda kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses kohtuasjas C-600/22 P-R.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**

2. **Jätta Carles Puigdemont i Casamajó ja Antoni Comín i Oliverese kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja Euroopa Parlamendi kohtukulud.**

3. **Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda.**

Allkirjad